

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA DIGITAL MANAGEMENT TIZIMINI JORIY ETISHNING PEDAGOGIK SHART-SHAROITLARI

Soatova Zarnigor Asadulla qizi

Sharof Rashidov tumani 5 Sonli DMTT direktori

Annotatsiya. Ushbu tezisda maktabgacha ta'lim tashkilotlarida digital management tizimini joriy etishning pedagogik shart-sharoitlari ilmiy-nazariy jihatdan yoritiladi. Raqamli boshqaruvning ta'lim sifati, pedagogik jarayon monitoringi, elektron hujjat aylanishi, rahbar va pedagog xodimlarning raqamli kompetentligini rivojlantirishdagi ahamiyati asoslab beriladi. Tadqiqotda digital management tizimi faqat texnik vositalar majmui emas, balki maktabgacha ta'lim tashkiloti faoliyatini rejalashtirish, nazorat qilish, tahlil etish va takomillashtirishga xizmat qiluvchi pedagogik-boshqaruv mexanizmi sifatida talqin qilinadi. Shuningdek, raqamli boshqaruvni samarali joriy etish uchun zarur tashkiliy, metodik, axborot-kommunikativ va pedagogik shartlar aniqlanadi.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, digital management, raqamli boshqaruv, pedagogik shart-sharoit, raqamli kompetentlik, monitoring, boshqaruv samaradorligi, elektron hujjat aylanishi.

Zamonaviy ta'lim tizimida raqamlashtirish jarayoni nafaqat o'quv faoliyatini, balki ta'lim tashkilotlarini boshqarish mexanizmlarini ham tubdan o'zgartirmoqda. Ayniqsa, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida digital management tizimini joriy etish bolalar rivojlanishini kuzatish, pedagogik faoliyatni rejalashtirish, ota-onalar bilan tezkor axborot almashish, ichki nazorat va monitoring jarayonlarini samarali tashkil etish imkonini beradi. Maktabgacha ta'lim bosqichi shaxs kamolotining dastlabki va eng muhim davri bo'lgani sababli bu tizimda boshqaruv qarorlarining tezkor, asoslangan va shaffof bo'lishi alohida ahamiyat kasb etadi.

Digital management tizimi maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rahbar, metodist, tarbiyachi, psixolog, tibbiyot xodimi va ota-onalar o'rtasidagi hamkorlikni yagona raqamli muhitda tashkil etishga xizmat qiladi. Biroq bunday tizimni joriy etish faqat texnik jihozlash yoki dasturiy platformadan foydalanish bilan cheklanmaydi. Uning samaradorligi, avvalo, pedagogik shart-sharoitlarning to'g'ri yaratilishiga, xodimlarning raqamli savodxonligiga, boshqaruv madaniyatining yangilanishiga va ta'lim jarayoniga mos metodik yondashuvlarning ishlab chiqilishiga bog'liq.

Tadqiqotda nazariy tahlil, qiyosiy-pedagogik yondashuv, tizimli tahlil, umumlashtirish va modellashtirish metodlaridan foydalanildi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida digital management tizimini joriy etish jarayoni pedagogik boshqaruv, raqamli kompetentlik va ta'lim sifati monitoringi bilan uzviy bog'liq holda o'rganildi. Tadqiqotning metodologik asosi sifatida kompetensiyaviy yondashuv, tizimli yondashuv, axborot-ta'lim muhiti konsepsiyasi hamda ta'limni boshqarishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish g'oyalari olindi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida digital management tizimini joriy etishning asosiy pedagogik sharti rahbar va pedagog xodimlarning raqamli kompetentligini shakllantirish bilan belgilanadi. Chunki raqamli boshqaruv tizimi bilan ishlash faqat ma'lumot kiritish yoki elektron hujjat yuritishdan iborat emas, balki pedagogik jarayonni tahlil qilish, mavjud muammolarni aniqlash, bolalar rivojlanish dinamikasini kuzatish va zarur boshqaruv qarorlarini qabul qilishni ham talab etadi. Shu bois tarbiyachilar va rahbar xodimlar raqamli texnologiyalarni pedagogik maqsadlarga muvofiq qo'llay olishlari zarur.

Ikkinchi muhim shart — maktabgacha ta’lim tashkilotida yagona axborot-boshqaruv muhitini shakllantirishdir. Bunda bolalar davomati, rivojlanish ko’rsatkichlari, mashg’ulotlar rejasi, metodik ishlar, ota-onalar bilan aloqa, ichki monitoring va hisobotlar yagona raqamli tizim orqali yuritilishi lozim. Bunday yondashuv boshqaruv jarayonidagi takroriy qog’ozbozlikni kamaytiradi, ma’lumotlarning yo’qolishi yoki kechikishini oldini oladi hamda rahbarlarga aniq ma’lumotlarga tayangan holda qaror qabul qilish imkonini yaratadi.

Uchinchi pedagogik shart digital management tizimining ta’lim-tarbiyaviy jarayon mazmuni bilan uyg’unlashtirilishidir. Raqamli boshqaruv tizimi faqat ma’muriy nazorat vositasi sifatida emas, balki bolalarning individual rivojlanish yo’nalishlarini aniqlash, tarbiyaviy ishlarni rejalashtirish, pedagogik kuzatuv natijalarini tahlil qilish va rivojlantiruvchi muhitni takomillashtirish vositasi sifatida ishlatilishi kerak. Bu holatda digital management pedagogik jarayonning tashkiliy, metodik va diagnostik jihatlarini birlashtiruvchi mexanizmga aylanadi.

To’rtinchi shart ota-onalar bilan raqamli hamkorlik madaniyatini rivojlantirishdan iborat. Maktabgacha ta’limda ota-onalar ta’lim-tarbiyaviy jarayonning muhim ishtirokchilari hisoblanadi. Digital management tizimi orqali ota-onalarga bolalarning davomati, rivojlanish holati, tarbiyaviy tadbirlar, tavsiyalar va muhim e’lonlar tezkor yetkaziladi. Natijada maktabgacha ta’lim tashkiloti va oila o’rtasidagi hamkorlik kuchayadi, tarbiyaviy ta’sirning uzluksizligi ta’minlanadi.

Beshinchi shart axborot xavfsizligi va pedagogik mas’uliyat tamoyillariga rioya qilishdir. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida bolalar haqidagi shaxsiy ma’lumotlar, tibbiy ko’rsatkichlar, psixologik kuzatuvlar va oilaviy ma’lumotlar bilan ishlashda maxfiylik, axborotni himoya qilish va etik me’yorlarga qat’iy amal qilinishi zarur. Shu sababli digital management tizimini joriy etishda pedagog va rahbarlar uchun axborot xavfsizligi bo’yicha maxsus metodik ko’rsatmalar ishlab chiqilishi maqsadga muvofiq.

Tahlillar shuni ko’rsatadiki, digital management tizimini maktabgacha ta’lim tashkilotlariga joriy etish boshqaruv samaradorligini oshirish bilan birga, pedagogik jarayon sifatini ham yangi bosqichga olib chiqadi. An’anaviy boshqaruvda ma’lumotlar ko’pincha tarqoq, qog’oz shaklida va kechikkan holda yuritilsa, raqamli boshqaruvda ular real vaqt rejimida qayta ishlanadi. Bu esa rahbar va pedagoglarga muammoni vaqtida aniqlash, bolalarning rivojlanishidagi o’zgarishlarni kuzatish va individual yondashuvni kuchaytirish imkonini beradi.

Shu bilan birga, digital management tizimining muvaffaqiyati pedagoglarning ushbu jarayonga tayyorgarligi bilan bevosita bog’liq. Agar raqamli tizim faqat nazorat vositasi sifatida qabul qilinsa, u pedagogik ijodkorlikni cheklashi mumkin. Aksincha, u metodik yordam, tahlil, hamkorlik va rivojlanish vositasi sifatida tatbiq etilsa, maktabgacha ta’lim tashkilotida innovatsion boshqaruv madaniyati shakllanadi. Demak, raqamli boshqaruvning pedagogik mohiyatini ochib berish va uni amaliy faoliyatga moslashtirish dolzarb vazifa hisoblanadi.

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida digital management tizimini joriy etishning pedagogik shart-sharoitlari rahbar va pedagoglarning raqamli kompetentligini rivojlantirish, yagona axborot-boshqaruv muhitini yaratish, raqamli tizimni ta’lim-tarbiyaviy jarayon bilan integratsiyalash, ota-onalar bilan elektron hamkorlikni kuchaytirish hamda axborot xavfsizligini ta’minlash bilan belgilanadi. Ushbu shartlar asosida tashkil etilgan digital management tizimi boshqaruv qarorlarining aniqligi, pedagogik jarayonning shaffofligi,

monitoring samaradorligi va ta’lim sifati oshishiga xizmat qiladi. Natijada maktabgacha ta’lim tashkilotlarida raqamli boshqaruv nafaqat ma’muriy qulaylik, balki pedagogik rivojlanishni ta’minlovchi muhim innovatsion mexanizm sifatida namoyon bo’ladi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Maktabgacha ta’lim tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-3261-son qarori. – Toshkent, 2017.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-6079-son Farmoni. – Toshkent, 2020.
3. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi. Ilk qadam davlat o‘quv dasturi. – Toshkent, 2022.
4. Абдуллаева Ш.А. Педагогик технологиялар ва педагогик маҳорат. – Тошкент: Фан ва технология, 2019. – 196 б.
5. Захарова И.Г. Информационные технологии в образовании. – Москва: Академия, 2019. – 192 с.
6. Полат Е.С., Бухаркина М.Ю. Современные педагогические и информационные технологии в системе образования. – Москва: Академия, 2020. – 368 с.
7. Fullan M. The New Meaning of Educational Change. – New York: Teachers College Press, 2016. – 312 p.
8. UNESCO. Digital Learning and Transformation of Education. – Paris: UNESCO Publishing, 2021. – 84 p.